

BEDÖMNING ESSÄ

SKOLVERKET – BETYGSKRITERIER

FOKUS:

- Förändringsprocesser, händelser, personer under olika tidsperioder – olika tolkningar av dessa förändringsprocesser – orsaker och konsekvens
- Enskilda personers betydelse för olika historiska skeenden
- Samband mellan skeenden i det förflutna, dagens förhållanden och dess betydelse för framtiden
- Användandet av historiska begrepp för att formulera, utreda, förklara, dra slutsatser – utifrån olika perspektiv
- Granska och tolka källmaterial
- Källkritik
- Hur vi använder historia – olika sätt att använda historiska skeenden och händelser – denna användnings betydelse för nutida skeenden och händelser

KONTINUITET – FÖRÄNDRING: Eleven kan **översiktligt(E)** / **utförligt(C)** / **utförligt och nyanserat(A)** redogöra för förändringsprocesser, händelser och personer under olika tidsperioder samt för olika tolkningar av dem. **Eleven jämför de olika tolkningarna, förordar en av dem och motiverar med enkla omdömen sitt val(C)** / **Eleven jämför de olika tolkningarna, förordar en av dem och motiverar med nyanserade omdömen sitt val(A).**

Dessutom kan eleven **översiktligt(E)** / **utförligt(C)** / **utförligt och nyanserat(A)** redogöra för förloppen av förändringsprocesserna och händelserna samt deras orsaker och konsekvenser.

INDIVIDER I HISTORIEN: Eleven ger exempel på några enskilda personer och förklarar **översiktligt(E)** / **utförligt(C)** / **utförligt och nyanserat(A)** deras betydelse för olika skeenden.

JÄMFÖRELSE ÖVER TID: Eleven ger **enkla (E & C)** / **komplexa(A)** exempel på, och förklarar **översiktligt(E)** / **utförligt(C)** / **utförligt och nyanserat(A)**, samband mellan skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden. Dessutom kan eleven dra några **enkla(E)** / **välgrundade (C)** / **välgrundade och nyanserade(A)** slutsatser om vad skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden kan ha för betydelse för framtiden.

OLIKA PERSPEKTIV: Eleven kan **med viss säkerhet(E & C)** / **med säkerhet(A)** använda **några(E)** historiska begrepp för att formulera, utreda, förklara och dra slutsatser om historiska frågeställningar utifrån olika perspektiv.

KÄLLKRITIK: Eleven kan **med viss säkerhet(E & C)** / **med säkerhet(A)** söka, granska och tolka källmaterial för att besvara frågor om historiska skeenden samt göra **enkla(E)** / **välgrundade (C)** / **välgrundade och nyanserade(A)** reflektioner över materialets relevans. I värderingen utgår eleven från **något källkritiskt kriterium om källans användbarhet och dess betydelse för tolkningen(E)** / **källkritiska metoder och värderar med enkla omdömen olika tolkningsmöjligheter av källmaterialet(C)** / **källkritiska metoder och värderar med nyanserade omdömen olika tolkningsmöjligheter av källmaterialet(A)**

TOLKNING AV HISTORIEN: Eleven kan **översiktligt(E)** / **utförligt(C)** / **utförligt och nyanserat(A)** redogöra för några historiska skeenden och händelser som har använts på olika sätt samt **översiktligt(E)** / **utförligt(C)** / **utförligt och nyanserat(A)** förklara varför de har använts olika. Dessutom ger eleven några exempel på olika sätt att använda historia och värderar med **enkla (E & C)** / **nyanserade(A)** omdömen deras betydelse för nutida skeenden och händelser.

ESSÄ - BEDÖMNINGSKRITERIER: Flera av skolverkets bedömningskriterier ovan ingår i den klassrumsessä ni skall skriva: Historisk utveckling som en **kontinuitet** eller **förändringar** i den historiska utvecklingen; **individens betydelse** i historien; **jämförelser över tid**; **olika perspektiv** och **olika tolkningar**. Sedan är djupet av dessa kunskaper naturligtvis beroende av det material ni använt er av samt de lektioner vi haft. I bedömningen av er essä så kommer jag dela in den i tre bärande delar:

STRUKTUR/DISPOSITION: Det skall finnas Inledning/Huvudtext/Slutsats samt en inre struktur i varje del. Har inledningen med själva frågan/påståendet och finns det en kort redogörelse för vad eleven kommer att ta upp i essän (dvs. en "outline")? Är huvudtexten klart uppdelad i de olika argumenten (lämna gärna en tom rad mellan varje argument så syns strukturen tydligare)? Har huvudtexten en "bakgrund" och en diskussion? Svarar sammanfattningen/slutsatsen på frågan från inledningen?

INNEHÅLL/FAKTA: I bedömningen av denna del ingår Fokus på frågan / Argument / Stöd för respektive argument (detaljkunskap) – Försöker eleven knyta an till frågan i essän eller "svämmas" eleven ut i andra delar som ej efterfrågats (dvs. försöker eleven vika essän mot det denna elev studerat istället för att svara på frågan) = Fokus. Argumenten skall vara tydliga och som sagt klart knyta an till frågan. Stöd betyder bevis för argumenten. Här skall eleverna visa att de behärskar ett visst faktadjup – en viss detaljkunskap som de använder som bevis för påståendena (argumenten)

ANALYS: Narrativ/Analytisk – Ett knep att undvika en narrativ text kan vara att skriva essän tematiskt istället för kronologiskt (naturligtvis måste det finnas en viss inre logik – kronologi i de olika teman som tas upp). Glöm inte att kommentera och diskutera de olika resultaten!